

Stopień zniekształcenia i potrzeba odtworzenia siedlisk łągowych, w terasie zalewowej rz. Pilicy w Sulejowskim PK i obszarze N 2000 Dolina Środkowej Pilicy.

mgr. Zbigniew Kołodzki. Zespół
Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego Oddział
Spalskiego i Sulejowskiego Parku Krajobrazowego Wola
Moszczenicka. Kontakt:
z.koludzki@parkilodzkie.pl

Styczeń i luty .2024. Powódź w dolinie Pilicy, zalany I teras. Zalany drzewostan sosnowy. Siedlisko łągu m. Biała

Cel pracy: Określenie skali nasadzeń sosny na siedlisku łągowym, ustalenie metod zmiany tego niekorzystnego zjawiska, wprowadzenie odpowiednich zapisów do obecnie tworzonych planów Ochrony Sulejowskiego PK i PUL dla Nadleśnictw Piotrków, Przedbórz, Radomsko.

Na terenie Sulejowskiego PK i obszarze Natura 2000 Dolina Środkowej Pilicy, rzekę Pilicę charakteryzuje duża naturalność koryta i procesów hydrologicznych. Na odcinku Sulejów - Przedbórz w linii prostej rzeka ma 30 km, a meandrująca 44,5 km długości. Na tej przestrzeni w dolinie ciągle tworzy się i zachowuje mozaika siedlisk zależnych od wody: starorzecza, łąki łąkowe i torfowe, szuwały, spontaniczne zadrzewienia wierzbowe, bór bagienny, olsy, łągi z wiązem, łągi zdegradowane z sosną i klonem zwyczajnym. Szczególnym wyróżnikiem tego obszaru są, nieregularne wiosenne i letnie powodzie, które topią na kilkanaście dni dolinę w terasie zalewowej. W przeszłości tereny te były intensywnie użytkowane rolniczo, obecnie porzucone. Od lat 50 ubiegłego wieku grunty nieużytkowane w dolinie, były zalesiane. Gatunkiem drzewa które było preferowane i łatwo dostępne w szkółkach leśnych, była sosna zwyczajna. Pomimo świadomości że sosna nie jest gatunkiem łągowym, sadzenie jej odnotowano jeszcze w początkach lat 2000 XXI w. Według szacunków w pierwszym terasie zalewowej na siedlisku łągowym, na glebie madzcie rzecznej, dla 100% wszystkich drzewostanów, 90% to łągi zdegradowane o różnym stopniu przekształcenia, wymagające przebudowy. W drzewostanach tych w podszyciu i runie notowane są gatunki roślin wskaźnikowych dla łągów. Większość lasów w dolinie to lasy prywatne, niewielkie fragmenty należące do LP są traktowane jako drzewostany wodochronne, na których nie prowadzi się gospodarki.

Łęg wiązowy w m. Biała z pomnikowym wiązem szypułkowym 3,15 m

Wnioski: Dla odtwarzania różnorodności biologicznej lasów łągowych, na terenie chronionym w dolinie Pilicy, pożądane jest:
1. naturalne odnawianie łągów z drzew matecznych, pomnikowych, - wiązów, olch, jesionów itd.

2. Planowa wieloletnia modyfikacja gospodarki leśnej dostosowana do lasów łągowych, uwzględniona w nowych 10 letnich: uproszczonych Planach Urządzania Lasu na gruntach prywatnych i PUL na gruntach skarbu państwa zarządzanych przez LP.
W dolinie rz. Pilicy zidentyfikowano ponad 30 wiązów szypułkowych pomnikowych, o wymiarach 2 – 6 m., a w pobliżu tych drzew matecznych, rośnie młode pokolenie wiązów.

Naturalne odnowienie wiązów należy łączyć z pojawieniem się po 2010 r. drapieżnika szczytowego – wilka, który regularnie patroluje brzegi Pilicy i radykalnie ograniczył liczebność bobra.

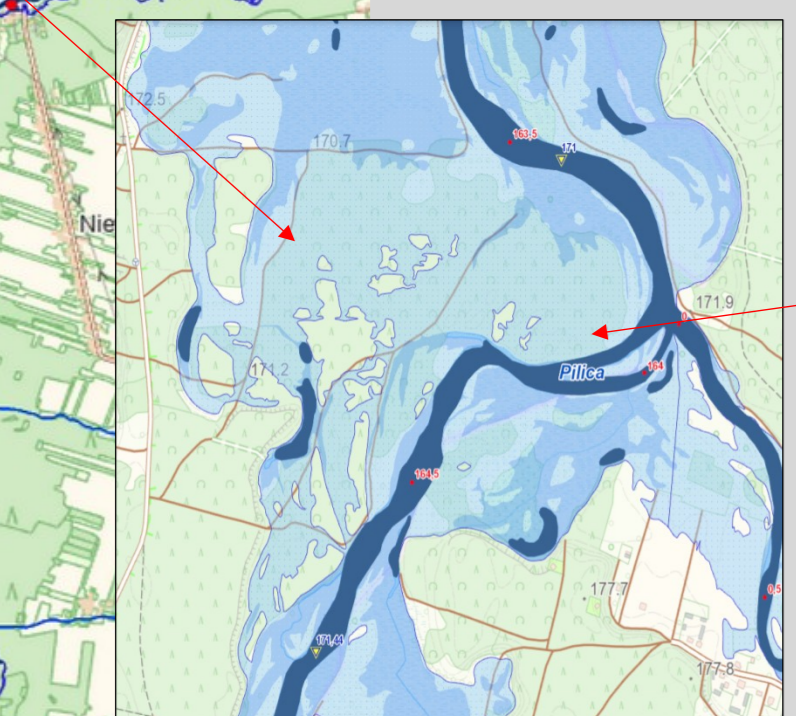
Pomnikowy wiąz szypułkowy w m. Taras o obwodzie 6 m

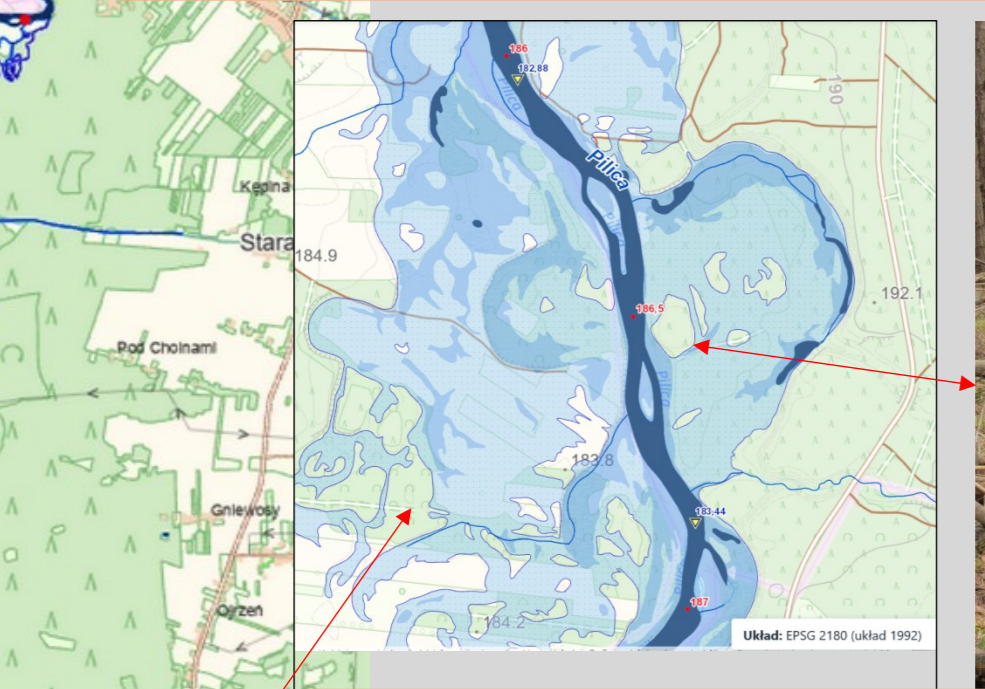
Łęgi z kwitnącymi czeremchami

Łęg klonu jesionolistnego „Pociosek”. Nasadzenie sosnowe w łągu m. Stara

Nasadzenie sosnowe w łągu m. Komorniki Bielskie (30 ha)

Nasadzenie sosnowe w łągu m. Przykopy (5 ha)

Przesuszony łąg w m. Faliszew na skutek zmiany przebiegu koryta rz. Ojrzanki

Gatunki roślin łągowych w sztucznym nasadzeniu sosnowym przykład; chmiel, kosaciec żółty

Między Sulejowem a Przedborzem rzeka Pilica ma 30 km a meandrująca 44,5 km

Rzeka Pilica z zaznaczonym obszarem zalewowym.

Źródło mapy: ESRI OpenStreetMap
Hydroportal – ISOK, wody.isok.gov.pl
Fot.: Zbigniew Kołodzki,
Fot. z drona Piotr Wypych